Eläinten hyvinvoinnin varmistaminen elintarvikehankinnoissa - Sikavan ja Nasevan rooli hankintakriteerien todentamisen keinona

18.11.2026

Auli Väänänen, Maa- ja metsätalousministeriö

Kansallisia tavoitteita ruoka-hankintojen vastuullisuudelle

- **Kansalliset Ruokaohjelmat**
  - **Lähiruokaohjelma** v. 2013 ->
  - **Luomuohjelma** v. 2013 ->
- **Valtioneuvoston Periaatepäätökset**
  - VNP vastuullisista elintarvikehankinnoista v. 2017
  - VNP Kansallisesta hankintastrategiasta v. 2020
- **Kansallinen Ruokastrategia 2040 - Onnellisen ruuan maa** v. 2025

Kansallinen julkisten hankintojen strategia – tavoite ruokahankinnoille

”**Edistämme kestävää ruokajärjestelmää elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa** ja käytämme kestävästi ja vastuullisesti tuotettuja elintarvikkeita.

Kestävä ruokajärjestelmä on ruokaturvan perusta. Ilmastonmuutos, monimuotoisuuden häviäminen ja kriisitilanteet voivat heikentää Suomessakin ruokaturvaa merkittävästi. Hyvällä huoltovarmuudella turvataan kriisitilanteiden edellyttämä ruoantuotannon omavaraisuus.

Elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa tulee käyttää hankintakriteereitä, jotka edistävät ympäristön kannalta hyviä viljelymenetelmiä, elintarvike-turvallisuutta, ravitsemusta sekä **eläinten hyvinvointia ja terveyttä**, ja jotka edistävät samalla kestävää ruokahuoltoa ja ekologista kestävyyttä.”

Kansallinen julkisten hankintojen strategia 2020

Kansallinen ruokastrategia 2040, https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/1e9a2c17-569c-4bd9-8d36-ce1e88ad562f

Visio 2040:

Onnellisen ruuan maa

Suomesta johtava kestävien ruokajärjestelmien kehittäjä ja uudistaja.
Onnellisen ruuan maa tekee hyvää ihmisille, eläimille ja ympäristölle.

STRATEGISET TAVOITTEET

Kannattavuus ja reiluus

1. Arvonlisä kasvaa ja jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa
2. Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa
3. Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu
4. Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy
5. Ruokajärjestelmä toimii datataloudessa reilujen pelisääntöjen mukaan

Huolto-varmuus

1. Riskienhallinta vahvistuu ruoka-järjestelmässä
2. Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan
3. Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Luonnon kantokyky

1. Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät
2. Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnon-tila paranee
3. Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

1. Kotimaisten raaka-aineiden ja elintarvikkeiden käyttö lisääntyy
2. Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy
3. Ruoka on osa rikasta ja elävää kulttuuria
4. Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvin-vointia

KEHITETTÄVÄT VALMIUDET

- Innovaatioiden ja teknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen
- Osaamiseen, oppimiseen ja muutoshalukkuuteen panostaminen
- Investointikyvyn vahvistaminen
- Yhteistyön ja ekosysteemien kehittäminen
- Hallinnon roolin kehittäminen aktiiviseksi mahdollistajaksi

Hankintakriteerit ja suositukset elintarvikkeiden ja ruokapalveluiden vastuulliseen hankintaan

Oppaat

- Opas vastuullisiin elintarvikehankintoihin, Motiva
- Opas vastuullisten ruokapalveluiden hankintaan, Maa- ja metsätalousministeriö

Suositukset

- Ravitsemussuositukset ja ruokasuositukset eri ikäryhmille, Valtion ravitsemusneuvottelukunta

Kriteeripankki

- Kriteeripankki.fi vastuullisen elintarvike- ja ruokapalvelunhankinnan kriteerit, myös ravitsemuslaatu, Motiva

TULEVAISUUDEN RUOKAJÄRJESTELMÄ

Mitä huomenna syödään?
Tuotetaan, tarjotaan ja syödään sitä, mitä ihmiset tarvitsevat voidakseen hyvin, luonnon ehdoilla.

Maa- ja metsätalousministeriö

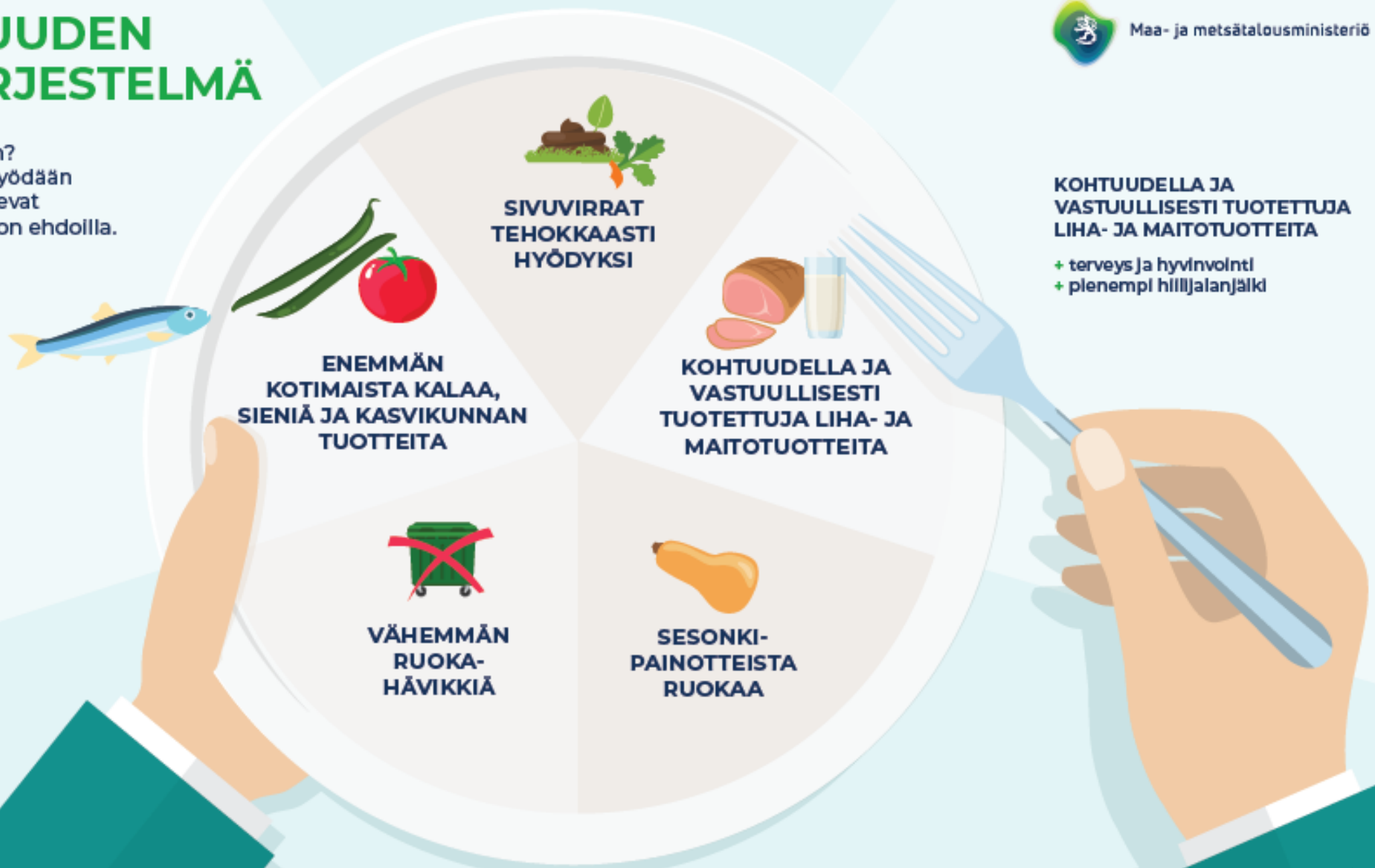

ENEMMÄN KOTIMAISTA KALAA, SIENIÄ JA KASVIKUNNAN TUOTTEITA

+ terveys ja hyvinvointi
+ pienempi hiilijalanjälki

KOHTUUDELLA JA VASTUULLISESTI TUOTETTUJA LIHA- JA MAITOTUOTTEITA

+ terveys ja hyvinvointi
+ pienempi hiilijalanjälki

Kiitos

Auli Väänänen

erityisasiantuntija

Maa- ja metsätalousministeriö

auli.vaananen@gov.fi